

izvršenje platnih transakcija, elemente sporazuma o bankovnom računu i informacije koje je banka obvezna dostavljati klijentima.

2) Prije donošenja propisa iz stavka 1) ovog članka Centralna banka će obaviti konzultacije s bankama i drugim sudionicima u platnom prometu. Kada su ovi propisi u pitanju, ali samo u slučajevima kada nema ovlaštenja po Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka će mjerodavnim ministarstvima dati inicijativu o promjeni propisa.

Članak 39.

Odnos s drugim zakonima

U slučaju kolizije odredbi ovog zakona s odredbama Zakona o unutarnjem platnom prometu-prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00) i drugih zakona koji reguliraju ovu oblast, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Članak 40.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Niko Lozančić, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Enver Kreso, v. r.
--	--

Na osnovu člana IV. B 7a (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PLATNIM TRANSAKCIJAMA

Proглашава se Zakon o platnim transakcijama koji je donio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 26. jula 2000. godine i na sjednici Doma naroda od 31. jula 2000. godine.

Broj 01-450/2000 15. augusta 2000. godine Sarajevo	Predsjednik Federacije BiH prof. dr. Ejup Ganić, s. r.
--	---

ZAKON

O PLATNIM TRANSAKCIJAMA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet zakona

Ovim zakonom uređuje se obavljanje platnih transakcija u konvertibilnim markama i određuje način postupanja učesnika u platnim transakcijama na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

Definicije

U ovom zakonu:

1) "*Račun*" predstavlja bilo koji račun otvoren na osnovu sporazuma, odnosno ugovora između klijenta i banke, bilo da je riječ o tekućem, žiro ili bilo kom drugom računu, te obuhvata i račun otvoren u ad hoc odnosu u svrhu izvršenja pojedinačne platne transakcije;

2) "*Odgovarajuće pokriće*" označava dovoljan iznos raspoloživih sredstava za izvršenje naloga za plaćanje iz kojih se izvršavaju nalozi za plaćanje. Sredstva evidentirana kao privremeni ulaz na računu nalagodavca ne čine sastavni dio potrebnog pokrića;

3) "*Sporazum*" znači ugovoreni ili na drugi način dogovoreni odnos između banke i klijenta kojim se uređuje poslovanje računom (otvaranje, trajanje, izmjene i sl.) i korištenje naloga za plaćanje.

4) "*Banka*" u smislu ovog zakona predstavlja: (a) pravno lice koje obavlja poslove primanja novčanih depozita i davanja kredita kao i drugih poslova u skladu sa zakonom, bilo na osnovu bankovne licence koju je izdala nadležna institucija, ili ukoliko je

banka osnovana zakonom kao banka, (b) pravno lice osim banke iz tačke (a) ovlašteno zakonom da prima depozite ili učestvuje u platnim transakcijama, ili (c) Centralna banka. Filijala ili drugi organizacioni dio banke je odvojena banka u svrhu računanja vremena u okviru kojeg, ili određivanja mjesta na kojem ili sa kojeg treba poduzeti radnju ili dostaviti obavijest ili nalog;

5) "*Bankovni dan*" označava dio dana tokom kojeg je banka otvorena za prijem, obradu i prenos naloga za plaćanje i ostalih obavijesti u vezi sa platnim transakcijama;

6) "*Centralna banka*" je definisana odredbama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;

7) "*Kliring*" znači razmjena i obrada međubankarskih naloga za plaćanje u svrhu obračuna bilateralnih ili multilateralne neto iznosa koje svaka banka duguje ili koji se svakoj pojedinačnoj banci duguju za poravnanje naloga za plaćanje uključenih u svaki klirinški krug;

8) "*Konvertibilna marka*" označava domaću valutu Bosne i Hercegovine koju je izdala Centralna banka;

9) "*Klijent*" označava pojedinca, bilo koje pravno ili fizičko lice, uključujući banku, koje posjeduje račun kod banke;

10) "*Odredišna banka*" označava banku identifikovanu u nalogu za plaćanje kojim se vrši plaćanje povjeriocu putem credit-transfera, ili u kojoj je otvoren račun dužnika u debit-transferu. To je ona banka koja prima posljednji nalog za plaćanje u platnoj transakciji. U credit-transferu odredišna banka je banka povjerioca. U debit-transferu odredišna banka je banka dužnika;

11) "*Elektronski*" označava način prijenosa, bilo da je riječ o telekomunikacionom prijenosu (on-line) ili neposrednoj predaji traka, disketa ili sličnih sredstava (off-line) ;

12) "*Izvršenje*" označava provođenje instrukcija koje su sadržane u nalogu za plaćanje.

13) "*Banka posrednik*" označava banku primaoca koja nije ni inicijalna niti odredišna banka;

14) "*Sredstva*" obuhvataju gotovinu i depozite koji se drže na bankovnom računu;

15) "*Pravno lice*" obuhvata preduzeća (privredna društva, društva kapitala i javna preduzeća), udruženja i javne institucije;

16) "*Inicijalna banka*" označava banku koja prima prvi nalog za plaćanje kojim se inicira platna transakcija. U credit-transferu inicijalna banka je banka dužnika. U debit-transferu inicijalna banka je banka povjerioca;

17) "*Nalogodavac*" označava pošiljaoca prvog naloga za plaćanje koji inicira platnu transakciju. U credit-transferu nalogodavac je dužnik. U debit-transferu nalogodavac je povjerilac;

18) "*Račun u banci za koji se izdaje knjižica*" predstavlja račun kojim banka informiše klijenta o uplati na račun i isplati sa računa, evidentirajući ih u knjižicu koju je banka prethodno izdala klijentu i koju joj klijent prezentira prilikom svake promjene na računu;

19) "*Povjerilac*" označava stranu koja prima uplatu u platnoj transakciji;

20) "*Nalog za plaćanje*" označava bezuvjetnu instrukciju datu banci da isplati ili uplati određenu sumu novca sa označenog računa;

21) "*Platna transakcija*" označava prijenos sredstava sa računa dužnika povjeriocu ili na njegov račun. Transfer između dva računa istog ili različitih klijenata, fizičkih ili pravnih lica je platna transakcija;

22) "*Dužnik*" označava stranu koja ima obavezu da plati u platnoj transakciji;

23) "*Primalac*" označava učesnika čija banka treba da primi posljednji nalog za plaćanje u platnoj transakciji. U credit-transferu primalac je povjerilac. U debit-transferu primalac je dužnik;

24) "*Banka primalac*" označava banku na koju je naslovljen nalog za plaćanje pošiljaoca;

25) "*Račun rezervi*" označava račun rezervi koji, po Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, banka mora otvoriti i voditi u knjigama Centralnog ureda i glavnih jedinica Centralne banke;

26) "*Pošiljalac*" označava pojedinca, fizičko ili pravno lice koje daje nalog za plaćanje banci primaocu;

27) "*Procesor - treća strana*" označava banku ili drugo pravno lice ovlašteno da obavlja platni promet ili ovlašteno da obavlja kliring i/ili poravnanje računarskim ili elektronskim putem.

28) "*Datum valute*" označava bankovni dan na koji nalog za plaćanje treba izvršiti po instrukciji nalagodavca.

29) "*Restitucija*" označava radnju kojom se uspostavlja prethodno stanje na način da se oštećenoj strani nadoknadi šteta. Naknada štete može uključivati dvije komponente: stvarnu štetu i izgubljeni dobit. Restitucija može biti naturalna ili novčana. Ovim zakonom je predviđena samo novčana restitucija.

30) "*Međubankarsko poravnanje*" u smislu ovog zakona podrazumijeva namirenje iznosa zaduženja naloga za plaćanje, odnosno ispunjenje obaveze banke nastale po osnovu platnog naloga druge banke ili po osnovu kliringa.

Član 3.

Računi u konvertibilnim markama

Fizička i pravna lica mogu otvoriti račune u konvertibilnim markama i vršiti platne transakcije putem ovih računa prema dogovorenim uvjetima. Fizička i pravna lica mogu posjedovati više od jednog računa u jednoj ili u više banaka.

II - PLATNE TRANSAKCIJE

Član 4.

Credit - transfer i debit - transfer

1) Platna transakcija može biti ili credit-transfer ili debit-transfer sredstava koji započinje nalogom za plaćanje nalagodavca, a kojim se inicijalnoj banci daje instrukcija da izvrši platnu transakciju.

2) Credit-transfer je platna transakcija koju inicira dužnik izdavanjem naloga za plaćanje svojoj banci te davanjem instrukcije za prijenos sredstava sa računa dužnika povjeriocu, odnosno na njegov račun.

3) Debit-transfer je platna transakcija koju inicira povjrilac dajući instrukciju banci povjerioca da na osnovu dužnikovog ovlaštenja izvrši naplatu sa računa dužnika.

Član 5.

Unutarbankarski transfer (intra) i međubankarski transfer (inter)

1) Unutarbankarski transfer je transfer između dužnika i povjerioca kada su njihovi računi u istoj banci. Međubankarski transfer je transfer između dužnika i povjerioca kada su njihovi računi otvoreni u različitim bankama.

2) Platna transakcija se vrši tako što banka dužnika tereti njegov račun, a banka povjerioca ili evidentira ulaz na račun povjerioca, ili mu na drugi način stavlja sredstva na raspolaganje, u skladu sa instrukcijama nalagodavca. U međubankarskom transferu, za svaki međubankarski nalog za plaćanje, banka pošiljalac vrši poravnanje sa bankom primaocem na način utvrđen članom 13. ovog zakona.

Član 6.

Učesnici u platnim transakcijama

1) Učesnici unutarbankarskog transfera su nalagodavac, banka u ulozi i inicijalne i odredišne banke, te primalac. Učesnici međubankarskog transfera su: nalagodavac, inicijalna banka, odredišna banka i primalac, a može biti uključena jedna ili više banaka posrednika.

2) U credit-transferu nalagodavac je dužnik, inicijalna banka je banka dužnika, odredišna banka je banka povjerioca, a primalac je povjrilac.

3) U debit-transferu nalagodavac je povjrilac, inicijalna banka je banka povjerioca, odredišna banka je banka dužnika, a primalac je dužnik.

4) U međubankarskom transferu banka može osim za klijenta obavljati radnje u svoje ime i za svoj račun.

5) Barem jedna banka posrednik je potrebna u platnim transakcijama kad god inicijalna banka ne izvrši poravnanje direktno sa odredišnom bankom.

6) U platnim transakcijama banka može vršiti radnje za klijenta ili korespondentsku banku lociranu izvan Bosne i Hercegovine, u skladu sa važećim propisima.

7) Platna transakcija se može vršiti sa ili na račun kod Centralne banke i u tom slučaju ovaj zakon tretira Centralnu banku kao svaku drugu banku.

Član 7.

Ovlaštenja primaoca u debit - transferu

1) Primalac u debit-transferu može povući svoje ovlaštenje dato nalagodavcu tako što će izvijestiti odredišnu banku o povlačenju ovlaštenja u pismenoj formi ili elektronskim putem, prije završetka platne transakcije.

2) U debit - transferu obavijest koju primi odredišna banka o smrti primaoca ili presudu o gubitku pravne sposobnosti ima isto dejstvo kao i obavijest primaoca o povlačenju ovlaštenja iz stava jedan ovog člana.

3) Klijent čiji je račun zadužen za iznos naloga za plaćanje izvršenih u debit-transferu, a koji u pisanoj formi u roku od sedam dana od dana saznanja o zaduženju računa ospori ovlaštenje nalagodavca i protivi se zaduženju računa, ima pravo na povrat iznosa za koji je račun zadužen, osim ako odredišna banka nema dokaz o ovlaštenju koje je klijent dao nalagodavcu.

III - NALOZI ZA PLAĆANJE

Član 8.

Primjena zakona

O pitanjima koja nisu regulisana ovim zakonom nalog za plaćanje se izvršava po zakonu Federacije ili Republike Srpske, ovisno od toga gdje se nalaze organizacioni dijelovi banke primaoca kojoj je dat nalog za plaćanje.

Član 9.

Forma

1) Nalog za plaćanje može biti izdat u pisanoj formi ili elektronski.

2) Nalogodavac u nalogu za plaćanje mora tačno identifikovati primaoca i odredišnu banku. Kada je na nalogu za plaćanje bilo koji učesnik u platnoj transakciji identifikovan imenom i brojem, banka primalac nije dužna utvrditi usaglašenost imena i broja i može izvršiti plaćanje ili na osnovu imena ili na osnovu broja.

Član 10.

Platna transakcija i nalozi za plaćanje

Platnu transakciju inicira nalagodavac izdavanjem naloga za plaćanje inicijalnoj banci. Kod unutarnjih bankovnih transfera postoji samo jedan nalog za plaćanje. Kod međubankarskih transfera postoje najmanje dva naloga za plaćanje, u kojem svaka banka primalac koja nije odredišna banka izvršava nalog za plaćanje svog pošiljaoca, time što izdaje odgovarajući nalog za plaćanje banci primatelju, a posljednji nalog za plaćanje šalje se odredišnoj banci. U međubankarskom transferu svaki nalog za plaćanje nalaže banci primaocu da izvrši platnu transakciju po uputama iz naloga za plaćanje nalagodavca.

Član 11.

Obaveze banke primaoca

1) Kod credit - transfera banka primalac je obavezna da izvrši nalog za plaćanje pošiljaoca, samo kada postoji odgovarajuće pokriće na računu pošiljaoca.

2) Kod debit - transfera inicijalna banka će izvršiti nalog za plaćanje nalagodavca samo kad su joj dati: dokaz o ovlaštenju kojeg je dao primalac i dokaz o osiguranju sredstava. Ako nije drugačije dogovoreno, inicijalna banka nije obavezna da nalagodavcu osigura sredstva čak ni u vidu privremenog kredita prije završetka debit-transfera. Ukoliko u debit-transferu inicijalna banka odobri credit na račun nalagodavca prije završetka debit-transfera, credit se smatra privremenim i račun nalagodavca se može zadužiti za iznos kredita ako se debit - transfer ne završi na način predviđen članom 22. ovog zakona.

3) Banka primalac je obavezna da izvrši samo naloge za plaćanje koji su: (a) propisno popunjeni i autorizovani ili

autentični, (b) propisno identifikuju odredišnu banku i (c) identifikuju primaoca sa izvjesnim stepenom sigurnosti.

4) Ako banka primalac odbije da izvrši nalog za plaćanje pošiljaoca, o odbijanju mora odmah obavijestiti pošiljaoca.

5) Banka primalac je obavezna izvršavati instrukcije sadržane u nalogu ili bankarskog dana kada je nalog primljen ili na dan valute, ako on postoji, zavisno od toga koji je od ta dva dana kasniji. Banka primalac može odrediti vrijeme presjeka, ali ne ranije od 12.00 sati tekućeg dana, nakon čega se smatra da je svaki prispjeli nalog primljen sljedećeg dana.

6) Inicijalna banka u credit-transferu i odredišna banka u debit - transferu koja je primila tokom jednog bankovnog dana više od jednog naloga za plaćanje ili drugu zakonsku instrukciju za podizanje sredstava sa računa može ih obraditi bilo kojim redoslijedom, ako zakonom nije drugačije propisano.

Član 12.

Poništenje i povlačenje naloga za plaćanje

1) Nalog za plaćanje se smatra poništenim kada pošiljalac lično ili putem svog zastupnika pošalje propisno autorizovan ili ovjeren nalog o poništavanju, a banka primalac ga primi na vrijeme i na način koji joj omogućava da se tom poništenju pristupi prije izvršavanja prvobitnih instrukcija pošiljaoca sadržanih u nalogu za plaćanje.

2) Nakon izvršenja naloga za plaćanje pošiljaoca, a na njegov zahtjev, banka primalac koja izvršava nalog, bez obzira na izvršenje, može narednoj banci primaocu sama izdati nalog o poništenju, na način utvrđen u stavu 1. ovog člana. Nalog o poništenju izdat odredišnoj banci od njenog pošiljaoca u platnoj transakciji ima efekta samo kada stigne do odredišne banke prije nego je platna transakcija završena.

3) Nalog o poništenju mora tačno identifikovati nalog za plaćanje koji se želi poništiti i daje se banci primaocu u pisanoj ili elektronskoj formi.

4) Nalog za plaćanje koji banka primalac nije izvršila povlači se u sljedećim slučajevima: (a) istekom petog bankovnog dana od dana prijema kod banke primatelja ili dana valute, zavisno od toga koji je od ova dva dana kasniji, (b) kada banka primalac sazna o smrti ili oduzimanju zakonskih ovlasti pošiljaoca ili (c) kada je banka primalac zatvorena od strane nadležnih vlasti.

5) Nijedan nalog za poništenje ili povlačenje naloga za plaćanje nema djelstva nakon završetka platne transakcije.

Član 13.

Međubankarsko poravnanje

(1) Poravnanje međubankarskih naloga za plaćanje vrši se:

(a) Na računima rezervi banaka kod Centralne banke, što je regulisano Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 16/97),

(b) Odobravanjem ili zaduživanjem računa, osim računa rezervi, koji banka ima kod druge ili više banaka. Ova odobrenja ili zaduženja mogu biti pojedinačno za svaki nalog za plaćanje ili za grupu naloga, u kom slučaju se poravnanje vrši na kraju klirinškog kruga,

(c) Na bilo koji drugi način na koji se obaveza može izvršiti.

(2) Poravnanja iz stava (1) ovog člana smatra se izvršenim:

(a) Poravnanje iz stava (1) (a) izvršeno je kada je završeno poravnanje u skladu sa propisima Centralne banke o poslovanju računima rezervi.

(b) Poravnanje iz stava (1) (b) koje se vrši zaduženjem računa smatra se izvršenim kada je zaduženje evidentirano na računu.

(c) Poravnanje iz stava (1) (b) koje se vrši odobrenjem računa smatra se izvršenim kada je odobrenje evidentirano na računu.

(d) Poravnanje iz stava (1) (c) vrši se kao što je to utvrđeno odredbama zakona koje određuju kada je obaveza ispunjena.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, poravnanje iz stava (1) (b) za bilateralne ili multilateralne neto iznose naloga za plaćanje, a prema sporazumu ili pravilima koja regulišu međubankarski kliring i poravnanje, osim za Centralnu banku, izvršeno je onda

kada je poravnanje završeno u skladu sa sporazumom ili pravilima.

IV - AGENT, PROCESOR TREĆA STRANA

Član 14.

Funkcija

Za obavljanje bilo koje radnje u okviru izvršavanja platnih transakcija banka može angažovati agenta, procesora treću stranu. U skladu sa ovlaštenjem banke, procesor treća strana može djelovati u ime te banke kao:

(a) posrednik u komunikaciji;

(b) međubankarski klirinški posrednik, putem kojeg se dalje može prenositi informacija Centralnoj banci;

(c) agent banke za račun klijenata; i/ili

(d) mjesto na koje se šalju i primaju nalozi za plaćanje koje banka šalje ili prima i u kojem klijenti mogu imati neposredan pristup za slanje i primanje naloga za plaćanje.

Član 15.

Obaveze

1) Agent, procesor treća strana mora biti ovlašten da obavlja platni promet i prilikom osiguranja usluga kliringa i/ili usluga plaćanja mora postupati u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i drugim propisima.

2) Banka ili bilo koja druga organizacija ovlaštena za obavljanje platnog prometa može biti procesor treća strana u ime druge banke.

Član 16.

Odgovornost banke za procesora treću stranu

Osim što je odgovorna za svoje odnose sa procesorom trećom stranom, banka je u potpunosti odgovorna za svako djelovanje ili svaki propust procesora treće strane.

Član 17.

Slanje i primanje naloga za plaćanje od procesora treće strane

1) Procesor treća strana će odbiti nalog za plaćanje koji je poslao direktno klijent osim u slučajevima:

(a) da je to klijent uradio u skladu sa ovlaštenjem banke; ili

(b) u credit- transferu kada procesor treća strana djeluje kao agent banke za klijentov račun, a klijentov račun ima odgovarajuće pokriće, ili

(c) je procesor treća strana dobio ovlaštenje banke.

Nalog za plaćanje klijenta koji je procesor treća strana prihvatila smatra se instrukcijom nalogodavca inicijalnoj banci, koja se izvršava odgovarajućim nalogom za plaćanje inicijalne banke poslan procesoru trećoj strani radi prosljeđivanja odredišnoj banci.

2) U slučajevima kad je banka ovlastila procesora treću stranu da prima naloge za plaćanje poslane banci, nalog za plaćanje koji je primio procesor treća strana smatra se kao da je primljen od banke koja djeluje kao odredišna banka.

V - IZVRŠENJE CREDIT-TRANSFERA I RAZDUŽENJE

Član 18.

Izvršenje credit-transfera

Credit-transfer se smatra izvršenim kada se sredstva odobre odredišnoj banci i kada se platnom transakcijom zaduži račun nalogodavca za iznos naloga za plaćanje. U međubankarskom credit-transferu sredstva za odredišnu banku su odobrena kada je međubankovno poravnanje završeno, u što je uključeno i slanje naloga za plaćanje banke pošiljaoca.

Član 19.

Isplata primaocu

1) Nakon okončanja credit-transfera odredišna banka se zadužuje da primaocu odmah isplati iznos naloga za plaćanje koje je primila.

2) Isplata primaocu vrši se odobravanjem računa, a najkasnije sljedećeg bankovnog dana nakon završetka credit-transfera. U slučaju kad takav račun nije otvoren ili gdje je takva instrukcija data, odredišna banka treba odmah obavijestiti

primaoca u tome da su sredstva u određenoj banci raspoloživa i isplatiti primaoca kao što je naloženo.

Član 20.

Posebna pravila

1) Kada primalac nema otvoren račun u određenoj banci, ili kada je takav račun zatvoren ili blokiran za buduće prilive, credit-transfer je izvršen nakon isplate određene banke primaocu.

2) Kada primalac ili račun primaoca u nalogu za plaćanje, koji je primila određena banka, nisu identifikovani sa odgovarajućim stepenom sigurnosti, određena banka će odbiti nalog za plaćanje i obavijestiti njenog pošiljaoca o tom odbijanju, ako nije uvjerena da izvršava namjeru nalogodavca.

3) Kada je određena banka isplatila primaoca ili preuzela obavezu da isplati primaoca prije nego što su sredstva uplaćena na račun određene banke, isplata primaocu ili preuzimanje obaveze da se isplati primaocu je konačno i neopozivo. U ovom slučaju credit-transfer se smatra završenim, s tim da svaka banka primalac može imati potraživanja od svog pošiljaoca. Preuzetu obavezu da isplati primaoca određena banka može dati direktno primaocu ili u okviru međubankarskog sporazuma.

Član 21.

Razduživanje duga plaćenog credit-transferom

Kada se credit-transfer vrši u cilju otplate duga nalogodavca primaocu u visini duga, dug se smatra otplaćenim nakon završetka platne transakcije.

VI - IZVRŠENJE DEBIT-TRANSFERA I RAZDUŽIVANJE

Član 22.

Završetak debit-transfera

1) Debit-transfer se smatra izvršenim kada određena banka zaduži račun primaoca u skladu sa primljenom instrukcijom iz naloga za plaćanje, a koji nije stornirala niti odbila do kraja bankovnog dana ili u kraćem roku utvrđenom klirinškim pravilima, operativnim procedurama, praksom ili propisima. Kada se nalogom za plaćanje naloži banci da zaduži račun koji se može identifikovati, a koji je otvoren kod te banke, debit-transfer je završen po završetku narednog bankovnog dana nakon prijema naloga za plaćanje, čak i prije nego je račun primalatelja zadužen, ukoliko nalog za plaćanje nije pravilno odbijen do tog vremena.

2) Do isteka roka iz stava 1) ovog člana, određena banka može odbiti nalog za plaćanje kada ima ovlaštenje svog pošiljaoca na poravnanje za bilo koji iznos plaćen tom pošiljaocu, pravovremeno i adekvatno informišući o odbijanju pošiljaoca i inicijalnu banku, ako su to dvije odvojene banke.

3) Svaka banka pošiljalac, osim inicijalne banke, koja je obaviještena o odbijanju platne transakcije, ima obavezu da obavijesti svog pošiljaoca i odgovarajuće pravo da dobije poravnanje od tog pošiljaoca. Svaka banka pošiljalac u platnoj transakciji, osim inicijalne banke, obavezna je da obavijesti vlastitog pošiljaoca o odbijanju, ali ne kasnije od narednog bankovnog dana od dana kada je primila obavijest o odbijanju.

4) Nakon što je dobila obavijest o odbijanju, inicijalna banka mora odmah, ali ne kasnije od sljedećeg bankovnog dana, obavijestiti nalogodavca o odbijanju i može povući bilo koji privremeni credit prethodno dat nalogodavcu na njegov/njen račun ili naplatiti od nalogodavca bilo koje plaćanje koje mu je izvršeno po nalogu za plaćanje.

5) Kada određena banka odbije nalog za plaćanje, i pored toga što posjeduje: (a) saznanje određene banke o ovlaštenjima primaoca u debit-transferu, (b) adekvatnu identifikaciju u nalogu za plaćanje primljenom od određene banke u kojoj se drži postojeći račun primaoca i c) mogućnost adekvatnog pokrića na računu, određena banka može biti odgovorna primaocu za pogrešno odbijanje naloga za plaćanje.

Član 23.

Plaćanje nalogodavcu

Nakon okončanja debit-transfera određena banka i svaka banka primalac koja prima plaćanje od prethodne banke primaoca, njenog pošiljaoca, postaje odgovorna svom pošiljaocu u iznosu naloga za plaćanje. Svako takvo plaćanje mora se izvršiti

najkasnije narednog bankovnog dana nakon što je nastala obaveza. Po prijemu uplate, a prema članu 7. stav 3) ovog zakona, inicijalna banka se zadužuje prema nalogodavcu u iznosu naloga za plaćanje nalogodavca, a bilo koji privremeni credit dat nalogodavcu postaje konačan. Dok se konačno ne odobri račun, inicijalna banka nije dužna da nalogodavcu oslobodi sredstva. Osim ako nije drugačije dogovoreno, bilo koji prenos sredstava prije završetka debit-transfera smatra se privremenim.

Član 24.

Razduživanje duga plaćenog debit - transferom

Kada se izvrši ovlaštenu debit-transfer u visini duga koji primalac dužuje nalogodavcu, nakon okončanja platne transakcije nastupa potpuno razduživanje tog duga, a inicijalna banka postaje dužnik nalogodavcu u visini naloga za plaćanje nalogodavca.

VII - ODGOVORNOST, ŠTETE I RESTITUCIJA

Član 25.

Odgovornost za ovlaštene ili verifikovane naloge za plaćanja ili otkazivanje naloga

1) Pošiljalac je odgovoran za nalog za plaćanje ili otkazivanje naloga koji je izdao lično ili je izdat po njegovom ovlaštenju ili za nalog koji je verifikovala banka primalac koristeći sigurnosni postupak koji je prihvaćen u poslovanju (stav 2) ovog člana) o kojoj su se dogovorili banka i navedena osoba.

Ako je izdavanje naloga za plaćanje ili njegovo otkazivanje učinila neovlaštena osoba, pošiljalac je u obavezi da to dokaže.

2) Sigurnosni postupak može uključivati upotrebu algoritama ili drugih kodova, identificirajućih riječi ili brojeva, kriptozastite, telefonskih provjera i sl. Upoređivanje potpisa na nalogu za plaćanje ili komunikacija sa ovlaštenim potpisnicima klijenta nije samo po sebi sigurnosni postupak.

Član 26.

Obaveza pošiljaoca

1) Banka primalac nije odgovorna pošiljaocu kad je credit-transfer tačno i blagovremeno završen i u tom slučaju pošiljalac je obavezan da nadoknadi banci primaocu bilo kakav gubitak koji je banka primalac eventualno pretrpjela prilikom pravilnog izvršavanja instrukcija pošiljaoca iz naloga za plaćanje, uključujući, ali ne ograničavajući se na iznos naloga za plaćanje, opravdane troškove poslovanja, proviziju i kamatu.

2) U debit-transferu svaki pošiljalac garantuje svojoj banci primaocu da njegov nalog za plaćanje ima legitimitet i da je dat u skladu sa ovlaštenjem nalogodavca i primaoca, te da je svaki vjerodostojan i punovažan.

Član 27.

Oslobađanje od obaveze ili povrat novca nalogodavcu u credit-transferu

1) Kada credit-transfer nije završen, nalogodavac nema nikakvu obavezu prema inicijalnoj banci i ima pravo da mu se račun ponovo odobri za bilo koji iznos za koji je račun zadužen radi pokrića svog naloga za plaćanje. Osim toga, nalogodavac ima i pravo na naknadu od inicijalne banke svih troškova i provizije, kao i kamate, na bilo koji iznos koji mu je vraćen.

2) Inicijalna banka koja je izvršila instrukciju nalogodavca ima ista prava na nadoknadu iznosa po platnim nalogima kao i nalogodavac od svake banke primaoca i od određene banke koja nije izvršila platnu transakciju.

3) Prava propisana ovim članom su neovisna od postojanja ili nepostojanja krivnji bilo kojeg učesnika u platnim transakcijama.

Član 28.

Odgovornost za gubitke

1) U slučaju kada je banka primalac pri izvršenju instrukcija iz naloga za plaćanje postupala s krajnjom nepažnjom, odgovorna je za svu štetu koja je zbog toga nastala.

2) U slučaju postupanja neke druge banke, osim inicijalne, s krajnjom nepažnjom, nalogodavac ima pravo na naknadu štete bilo od inicijalne ili banke koja je postupala s krajnjom nepažnjom. U odnosu dvije banke odgovorna je ona koja je postupala s krajnjom nepažnjom, a ako su obje bile krajnje

nepažljive, odgovornost se dijeli prema stepenu krivnje svake od njih.

Član 29.

Pogrešno izvršenje credit-transfera

Kada je credit-transfer završen, ali ne kao što je naloženo nalogom za plaćanje nalogodavaca, primjenjuju se sljedeća pravila:

1) Kada iznos plaćen primaocu prelazi iznos naloga za plaćanje nalogodavca, svaki pošiljalac je odgovoran za iznos vlastitog naloga za plaćanje. Banka koja je načinila grešku ima pravo na povrat iznosa koji je preplaćen od primaoca.

2) Kada je iznos isplaćen primocu manji od iznosa naloga za plaćanje nalogodavca, banka koja je načinila grešku dužna je da plati razliku i ima pravo na nadoknadu tog iznosa od nalogodavca.

3) Kada je plaćanje izvršeno nekom drugom primaocu, a ne onom koji je naznačen u nalogu za plaćanje nalogodavca, smatra se da credit-transfer nije izvršen. Banka koja je načinila grešku mora ispoštovati originalnu instrukciju iz naloga za plaćanje, ali ima pravo na povrat iznosa iz naloga za plaćanje od primaoca kome je taj iznos greškom isplaćen.

VIII - BANKOVNI RAČUNI

Član 30.

Podizanje i uplate sredstava

(1) Klijent može podići ili mu banka može isplatiti u skladu sa nalogom za plaćanje iznos pozitivnog salda na računu za koje ima odgovarajuće pokriće, pod uvjetima iz sporazuma klijenta i banke.

(2) Stav (1) ovog člana ne primjenjuje se u slučajevima kada je iznos na računu u postupku obustave, pljenidbe ili sličnog postupka namirivanja povjerioca, kada je račun zatvoren, suspendovan ili blokiran, te u slučaju kada bi izvršenjem naloga za plaćanje banka prekršila bilo koji zakon.

Član 31.

Uobičajena pažnja

(1) Prilikom izvršavanja naloga za plaćanje banka postupa sa uobičajenom pažnjom.

(2) U cilju sprječavanja krivotvorenja i neovlaštenog izdavanja ili mijenjanja naloga za plaćanje, klijent postupa sa uobičajenom pažnjom, kako bi osigurao da su nalozi za plaćanje jasni i nedvosmisleni.

(3) Postupajući sa uobičajenom pažnjom pri tumačenju dvosmislenih naloga za plaćanje, banka može izvršiti naloge za plaćanje djelujući u dobroj vjeri i bez znanja da radi suprotno stvarnoj volji pošiljaoca.

Član 32.

Stanje na računu

(1) Banka će svom klijentu dostaviti najmanje jedanput mjesečno izvještaj sa svim promjenama na računu od posljednjeg izvještaja, sa konačnim saldov, osim računa u banci za koji se izdaje knjižica.

(2) Za račun u banci za koji se izdaje knjižica banka mora ažurirati knjižicu po prezentaciji takve knjižice od strane klijenta. Prilikom svakog ažuriranja mora se evidentirati svaki ulaz ili izlaz na računu od posljednjeg ažuriranja i konačni saldo.

(3) Klijent mora postupati sa uobičajenom pažnjom pri pregledu ažuriranja knjižice i salda na računu i bez odgađanja prijaviti banci bilo kakvu nepodudarnost, sporno odobrenje ili zaduženje. Banka je u obavezi da provjeri sve navode prijave klijenta i ukoliko utvrdi nepravilnosti, izvršit će sve potrebne izmjene na računu u banci za koji se izdaje knjižica.

Član 33.

Tajnost

Banka je obavezna da poštuje tajnost i ne smije dati nikakvu informaciju o računu bilo kome osim klijentu, osim kada je drugačije propisano zakonom ili ju je klijent za to ovlastio.

Član 34.

Izmjene

Banka ne može jednostrano mijenjati uvjete sporazuma bez prethodnog obavještenja klijenta najmanje 30 dana prije stupanja na snagu tih izmjena. Izmjene koje su u suprotnosti sa ovom odredbom su nevažeće.

Član 35.

Obaveznost i primjena

(1) Sporazumi ili propisi kojima se uređuju odnosi banke i klijenta moraju biti u skladu sa odredbama ovog zakona. Tim sporazumima i propisima mogu se: (a) povećati prava klijenta i (b) detaljnije utvrditi elementi pojma uobičajene pažnje strane, kao i način dostavljanja obavještenja i informacija.

Član 36.

Odredbe Poglavlja VIII ovog zakona mogu se primjenjivati na račune koji su otvoreni u bilo kojoj valuti, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Član 37.

Pošteno poslovanje i poslovanje u dobroj vjeri

(1) Da bi bio obavezujući za klijenta, sporazum mora biti pošten i mora jasno odrediti prava i obaveze iskazane jednostavnim jezikom.

(2) Banka i klijent obavljaju dužnosti utvrđene ovim zakonom, propisima i sporazumom pridržavajući se principa poslovanja u dobroj vjeri.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38.

1) Federalno ministarstvo finansija će, uz saglasnost nadležnih finansijskih institucija, propisati: formu i sadržaj naloga za plaćanje, pravila za prenos naloga za plaćanje, kliringa i poravnanje međubankarskih naloga za plaćanje, obaveze banke, procedure i pravila za primanje naloga za plaćanje i izvršenje platnih transakcija, elemente sporazuma o bankovnom računu i informacije koje je banka obavezna dostavljati klijentima.

2) Prije donošenja propisa iz stava 1) ovog člana Centralna banka će obaviti konsultacije sa bankama i drugim sudionicima u platnom prometu. Kada su ovi propisi u pitanju, ali samo u slučajevima kada nema ovlaštenja po Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka će nadležnim ministarstvima dati inicijativu o promjeni propisa.

Član 39.

Odnos sa drugim zakonima

U slučaju kolizije odredbi ovog zakona sa odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu - prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00) i drugih zakona koji regulišu ovu oblast, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 40.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Niko Lozančić, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Enver Kreso, s. r.
--	--